

PRITARTA
Biržų rajono savivaldybės tarybos
2017 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr.T- 79

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS IR SAVIVALDYBĖS
KONTROLIERIAUS
2016 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2017 m. balandžio 14 d.

TURINYS

SANTRAUKA.....	3
BENDROS NUOSTATOS.....	3
TARNYBOS VEIKLA.....	4
TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS.....	5
2016 METAIS VEIKLOS REZULTATAI.....	6
2016 METAIS ATLIKTI AUDITAI.....	6
IŠVADOS, PATEIKTOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI.....	7
BENDRADARBIAVIMAS.....	8
AUDITŲ TIKSLAI IR EIGA.....	9
TARNYBOS DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS.....	9
VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS.....	10

SANTRAUKA

Užbaigę 2016 metus, apžvelgiame nuveiktus darbus, suplanuotus vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu. Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veiklos ataskaita parengta įgyvendinant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 15 punkto nuostatas, skirta Biržų rajono savivaldybės tarybai, kuriai Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) atskaitinga, ir Savivaldybės gyventojams paaiškinti Tarnybos 2016 metų veiklos rezultatus.

Mūsų tikslas yra ne tik įvertinti, kaip valdomi Savivaldybės turtas ir finansai, ar pastebėti padarytas klaidas. Siekiame pastebėti ir skleisti gerą patirtį, rekomendacijomis stengiamės paskatinti viešąjį sektorių tobulėti ir vykdyti teigiamus valdymo pokyčius.

Įgyvendindami 2016 m. veiklos planą, 2016 metais atlikome keturis finansinių (teisėtumo) auditus, vieną ribotos apimties finansinį (teisėtumo) auditą, Savivaldybės tarybai pateikėme keturias išvadas, pradėjome 2016 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo, Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais auditą.

Užbaigę auditus, surašėme audito ataskaitas ir pateikėme audito išvadas audituotiems subjektams, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Savivaldybės merui ir Administracijos direktoriui.

Siekdami didesnio ir greitesnio audito poveikio, didiname mūsų veiklos atvirumą visuomenei, rezultatų sklaidą. Visas audito ataskaitas ir išvadas paskelbėme Savivaldybės interneto svetainėje www.birzai.lt. Bendradarbiaujame su Savivaldybės taryba, Meru, Savivaldybės administracija, Valstybės kontrole, Savivaldybių kontrolierių asociacija, kolegomis, atliekančiais viešojo sektoriaus auditą, kitais viešojo sektoriaus subjektais. 2016 metais su partneriais bendruose renginiuose ieškojome būdų, kaip didinti audito poveikį, kėlėme kvalifikaciją, tvarkėme įstaigos reikalus, Savivaldybės tarybai pateikėme Kontrolės ir audito tarnybos 2015 metų veiklos ataskaitą, parengėme ir, suderinę su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, patvirtinome 2017 metų veiklos planą.

Svarbi mūsų veiklos grandis – prevencinė veikla, gerosios praktikos sklaida. Pagal savo kompetenciją konsultuojame besikreipiančius asignavimų valdytojus, priimame rajono gyventojų skundus, prašymus, pageidavimus, išklausome jų nuomonę, dalyvaujame posėdžiuose, pasitarimuose. Tik geranoriškas visų partnerių ir audituotų subjektų bendradarbiavimas gali duoti gerą rezultatą. Už tai ir norime jiems padėkoti. Tikime, kad bendromis mūsų visų pastangomis pasieksime, kad Savivaldybės turtas būtų valdomas skaidriau, taupiau, efektyviau ir rezultatyviau.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 15 punktu, Kontrolės ir audito tarnybos ataskaita (toliau – Ataskaita) skelbiama Biržų rajono savivaldybės interneto svetainėje www.birzai.lt.

BENDROSIOS NUOSTATOS

Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veiklos ataskaita parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, Biržų rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatus ir 2016 metų veiklos planą.

Tarnyba siekia, kad visi Savivaldybės viešojo administravimo subjektai laikytųsi įstatymų, tinkamo ir efektyvaus Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo, kad būtų tobulinama Savivaldybės sektoriaus finansų valdymo sistema.

Tarnybos veiklos ataskaita yra skirta Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybai, kuriai Tarnyba yra atskaitinga, audituojamiems subjektams ir Savivaldybės bendruomenei. Šia ataskaita siekiama supažindinti su Tarnybos 2016 metų veikla ir jos rezultatais. Tikime, kad šioje ataskaitoje pateikta informacija bus naudinga jos vartotojams.

TARNYBOS VEIKLA

Tarnybos veiklos tikslas – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas:

1. planuoja ir organizuoja savo veiklą;
2. atlieka Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse planinį ir veiklos plane nenumatytą išorės finansinį ir veiklos auditą. Neplaninį auditą gali pavesti atlikti Savivaldybės taryba ir kitos institucijos įstatymų nustatyta tvarka;
3. atlieka savivaldybės biudžeto vykdymo auditą;
4. vertina Savivaldybės tarybai pateikto tvirtinti biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis;
5. atlieka Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitų auditus;
6. vertina savivaldybės viešojo administravimo subjektų administracinės veiklos kokybę bei efektyvumą, vidaus kontrolės ir vidaus audito sistemos patikimumą ir teikia rekomendacijas jai gerinti;
7. audituoja savivaldybės turto ir biudžeto lėšų naudojimą visose, nepaisant jų statuso, įstaigose bei organizacijose, kurioms perduotas tas turtas ar skirtos lėšos;
8. atlieka auditus ir vertinimus dėl naudojimosi banko kreditais, paskolų ėmimo, laidavimo, garantijų, koncesijų suteikimo, ūkinės ir finansinės būklės ir kitais norminiuose aktuose nurodytais atvejais;
9. rengia ir teikia merui, savivaldybės vykdomajai institucijai, audituotų subjektų vadovams ataskaitas, išvadas ir sprendimus, kurie buvo priimti dėl finansinio ir veiklos audito metu nustatytų ir nepašalintų teisės aktų pažeidimų.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato pagrindinius principus, kuriais grindžiama Tarnybos veikla: nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo.

Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Tarptautiniais audito standartais, Valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais, metodikomis.

Visos auditų ataskaitos ir išvados teikiamos audituotiems subjektams, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui bei svarstomos Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete. Auditų ataskaitos ir išvados skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje www.birzai.lt.

Tarnyba atlieka auditus Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Bendras auditų tikslas – pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Be to, atliekant auditus, taip pat siekiama kuo anksčiau atskleisti nukrypimus nuo priimtų standartų, imtis priemonių, kurios ateityje užkirstų kelią pažeidimams arba bent sumažintų jų atsiradimo galimybę.

Vietos savivaldos įstatymas nurodo, kad Kontrolės ir audito tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Tarnyba, atlikdama auditus, taip pat vadovaujasi Tarptautinių ir Nacionalinių audito standartų pritaikymo, nuomonės nepriklausomumo, viešosios atskaitomybės, audituojamo subjekto vadovybės atsakomybės, vidaus kontrolės, duomenų prieinamumo, viešųjų ir privačių interesų konflikto vengimo principais.

TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Tarnybos veiklos planas rengiamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisės aktuose Tarnybai nustatytą kompetenciją, vadovaujantis prioritetų parinkimo, išankstinio tyrimo, objektyvumo, nešališkumo, apolitiškumo ir audito sudėtingumo vertinimo principais.

2016 metais Tarnyba dirbo pagal Tarnybos 2016 metų veiklos planą, patvirtintą Savivaldybės kontrolieriaus 2015 m. lapkričio 5 d. įsakymu Nr. K2-3. Suderinus su Biržų rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, 2016 m. Tarnybos veiklos planas Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. rugsėjo 22 d. įsakymu buvo patikslintas. Buvo nuspręsta neatlikti projektų „Patrauklios viešosios aplinkos sukūrimas Biržų rajono Nausėdžių kaime Nr. VP3-1.2-VRM-01-R-51-011 (Nausėdžių kaimo kultūros namų pastato kapitalinis remontas, sporto aikštelės ir apšvietimo prie bendruomeninių pastatų įrengimas)“ ir Patrauklios viešosios aplinkos sukūrimas Biržų rajono Pačeriaukštės kaime Nr. VP3-1.2-VRM-01-R-51-010 (Pačeriaukštės kultūros namų pastato modernizavimas, parko tako ir aikštelės įrengimas) auditų dėl sumažėjusių Tarnyboje darbuotojų skaičiaus, be to, šių projektų tyrimą atliko specialiosios tarnybos. Tarnybos 2016 metų veiklos planas teisės aktų nustatytais terminais buvo pateiktas Valstybės kontrolei. Planuojant 2016 metų Tarnybos veiklos apimtis, buvo atsižvelgta į 2016 metų darbo laiko fondą, privalomas Tarybai teikti išvadas. Tarnybos 2016 metų veiklos planas yra įvykdytas.

Tarnybos personalas

Tarybos 2016 m. kovo 24 d. sprendimu Nr. T-61 „Dėl Biržų rajono savivaldybės kontrolieriaus Žilvino Juočio atleidimo“, atsižvelgiant į Žilvino Juočio prašymą, nuo 2016 m. kovo 30 d. Žilvinas Juočys atleistas iš savivaldybės kontrolieriaus pareigų, laikinai eiti Savivaldybės kontrolieriaus pareigas pavesta Tarnybos vyriausiajai patarėjai Žanetai Eriksonienei.

Nuo 2016 m. rugpjūčio 26 d. Žaneta Eriksonienė, laimėjusi konkursą, Tarybos 2016 m. rugpjūčio 10 d. sprendimu Nr. T-166 perkelta į Savivaldybės kontrolieriaus pareigas.

Nuo 2016 m. gruodžio 7 d., laimėjus konkursą, Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. K1-5 Tarnyboje vyriausiojo patarėjo pareigas eina Stasė Čeponienė.

Tarnybos finansavimas 2016 m.

2016 m. pabaigoje Tarnyboje dirbo jau 2 darbuotojai – valstybės tarnautojai. 91,1 proc. Tarnybai patvirtintų asignavimų skirti ir panaudoti darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms. 2016 m. Tarnyba įsigijo ilgalaikio turto už 0,7 tūkst. Eur (per CPO nupirkta stacionarus kompiuteris).

Pavadinimas	Asignavimų planas (įskaitant patikslinimus), tūkst. Eur	Panaudota asignavimų (kasinės išlaidos), tūkst. Eur
Darbo užmokestis	17,2	17,2
Socialinio draudimo įmokos	5,3	5,3
Prekių ir paslaugų naudojimas	1,8	1,5
Turtui įsigyti	1,0	0,7
Iš viso	25,3	24,7

2016 METŲ VEIKLOS REZULTATAI

Kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veikla buvo suplanuota atsižvelgiant į turimus išteklius, aktualijas ir svarbiausius darbus, kuriuos, mūsų manymu, buvo būtina atlikti. Dirbome pagal Savivaldybės kontrolieriaus patvirtintą, su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu suderintą veiklos planą ir programą. Siekdami audituoti sistemes, aktualias problemas, kokybiniu ir kiekybiniu požiūriu reikšmingas sritis, atliekame nuolatinę viso viešojo sektoriaus stebėseną ir identifikuojame rizikas, tampančias metinio veiklos plano ir programos pagrindus. Kiekvieną riziką atskirai vertiname pagal atitiktą prioritetams, masto, svarbos ir galimybės audituoti kriterijus. Parengėme audito strategiją, paremtą rizikos vertinimu ir audito atranka. Dėl ribotų žmogiškųjų išteklių, veiklos auditų 2016 metais neplanavome, bet atlikdami finansinius (teisėtumo) auditus, kompleksiskai vertinome, ar audituojamas subjektas savo veiklą vykdo vadovaudamasis taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principais, ar tinkamai atlieka jam patikėtas užduotis, ar ekonomiškai naudoja skirtus finansinius išteklius.

2016 METAIS ATLIKTI AUDITAI

Finansinio audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, audituojamo subjekto turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Audito atlikimo teisiniai pagrindai įtvirtinti Valstybinio audito reikalavimuose.

Visais atvejais atlikus auditą, audituojamiems subjektams buvo pareiškiamos pastabos ir teikiamos rekomendacijos dėl teisės aktų pažeidimų, klaidų ir neatitikčių.

Vykdydami Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymų nuostatas, atlikome Savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio (biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, įskaitant Savivaldybės skolos ataskaitas, ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio) auditą.

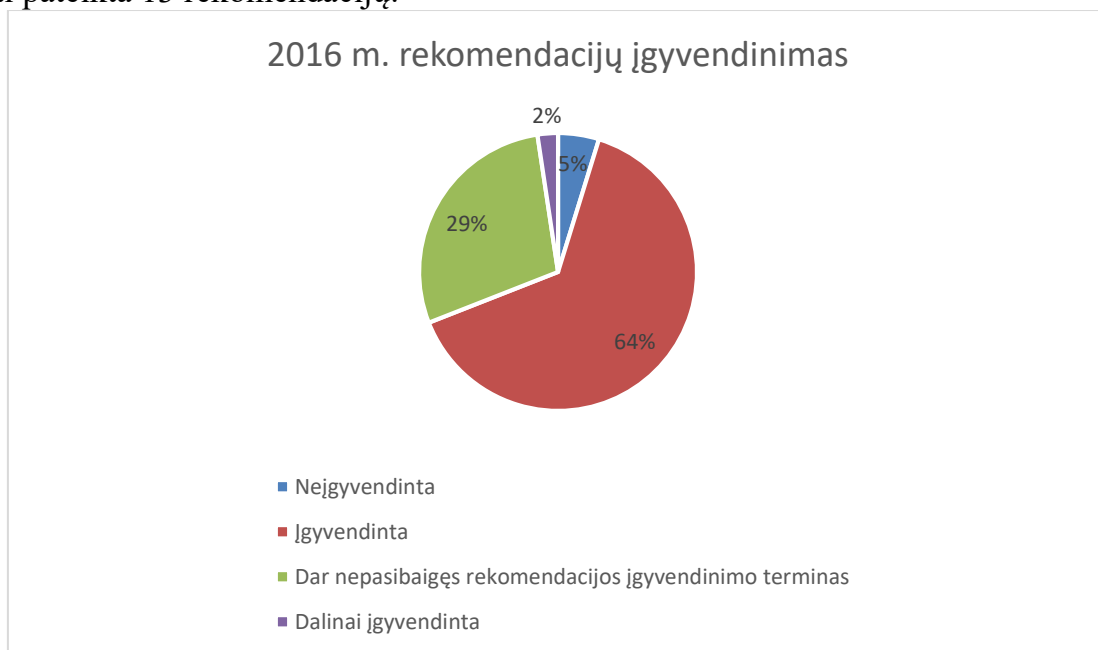
Audito metu vertinome, ar Savivaldybės 2015 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir Savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengti pagal teisės aktų reikalavimus ir juose nėra reikšmingų iškreipimų, lyginant jų duomenis su Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktais ataskaitų rinkiniais ir kitais Savivaldybės administracijos duomenimis, iš kurių jie buvo sudaryti, audito metu buvo pateikta 16 rekomendacijų.

Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 17 straipsnio 2 dalį, savivaldybės įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinį turi patikrinti Savivaldybės

kontrolės ir audito institucija. Vykdydama šį reikalavimą, Tarnyba atliko finansinį auditą savivaldybės įmonėje Biržų agrolaboratorijoje, kurio metu pateikta 5 rekomendacijos.

Kontrolės ir audito tarnyba 2016 metais atliko Biržų Vabalninko Balio Sruogos gimnazijos ir Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos 2015 metų finansinį (teisėtumo) auditą, pareikšta nepriklausoma nuomonė ir įvertintas turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumas, atitinkamai pateikta 6 ir 7 rekomendacijos.

Biržų rajono Legailių globos namuose atliktas ribotos apimties auditas, kurio metu buvo įvertinti einamųjų metų tarpiniai finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai bei įvertintas Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas. Įstaigai pateikta 13 rekomendacijų.

IŠVADOS, PATEIKTOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Vietos savivaldos įstatymas numato savivaldybės kontrolieriaus pareigą rengti ir teikti Savivaldybės tarybai jos sprendimams priimti reikalingas išvadas. 2016 metais Tarnyba parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai išvadas:

1. dėl Biržų rajono savivaldybės 2015 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo. Pagal galiojančius teisės aktus privaloma atlikti savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio (į kurį patenka savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės izdo, savivaldybės privatizavimo fondo ir savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniai) auditą ir pateikti Savivaldybės tarybai išvadą. Šios išvados duomenims pagrįsti atliktas auditas, surinkti įrodymai dėl teikiamos Savivaldybės tarybai ataskaitos teisingumo. Tarnyba pateikė:

Sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio;

Besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;

Sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo.

2. dėl savivaldybės įmonės Biržų agrolaboratorijos 2015 metų metinio finansinių ataskaitų teisėtumo pateikė sąlyginę nuomonę.

3. dėl Biržų rajono Vabalninko Balio Sruogos gimnazijos finansinio audito Tarnyba pateikė:

Besąlyginę nuomonę dėl 2015 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;

Besąlyginę nuomonę dėl 2015 metų finansinių ataskaitų rinkinio;

Sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės ir valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo.

4. dėl Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos 2015 metų finansinio audito Tarnyba pateikė:

Besąlyginę nuomonę dėl 2015 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;

Besąlyginę nuomonę dėl 2015 metų finansinių ataskaitų rinkinio;

Sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės ir valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo.

BENDRADARBIAVIMAS

Audito poveikio negalime pasiekti be glaudaus bendradarbiavimo su Savivaldybės taryba, Kontrolės komitetu, Savivaldybės meru, Savivaldybės administracija, audituojamais subjektais. Auditas nesibaigia rekomendacijų pateikimu, reikia jų efektyvaus įgyvendinimo. Tobulinant viešojo sektoriaus audito kokybę ir siekiant bendrų rezultatų, pastaraisiais metais ypač glaudus bendradarbiavimas užsimezgė su Valstybės kontrole.

Valstybės kontrolė, būdama aukščiausioji audito institucija, privalo pateikti išvadą Lietuvos Respublikos Seimui dėl nacionalinio ataskaitų rinkinio, į kurį įeina ir savivaldybių konsoliduotosios finansinės ataskaitos. 2016 metais siekdami efektyvesnio bendradarbiavimo ir administracinės naštos mažinimo, atsisakėme kiekvienais metais sudaromų bendradarbiavimo susitarimų, tačiau paties bendradarbiavimo neatsisakėme, nes jo būtinumą nustato 600-asis tarptautinio audito standartas „Specialūs svarstymai – grupės finansinių ataskaitų auditas (įskaitant komponentų auditorių darbą)“ ir noras auditus atlikti racionaliai, t. y. nedubliuoti audito procedūrų, kurias Savivaldybėje atlieka Valstybės kontrolės auditoriai. 2016 metais su Valstybės kontrolės auditoriais aktyvai dalijomės profesine audito patirtimi, gerąją praktika, deriname audito strategijas ir plėtojome bendradarbiavimą išorės auditų klausimais. Tikime, kad efektyvesniam ir rezultatyvesniam audito sistemos veikimui ypač svarbu nuolat keistis informacija ir dalytis sukaupta patirtimi.

Auditus viešajame sektoriuje atlieka ne tik savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos, bet ir vidaus auditoriai, Valstybės kontrolė, nepriklausomos audito įmonės. Tobulinant viešojo sektoriaus audito kokybę, buvo toliau vystomas bendradarbiavimas ne tik su Valstybės kontrole, bet ir su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Vidaus auditorių asociacija ir Lietuvos auditorių rūmais. Šis bendradarbiavimas vystomas per visų savivaldybių Kontrolės ir audito tarnybas vienijančią Savivaldybių kontrolierių asociaciją, kurios tikslas atstovauti ir ginti savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų interesus, sudaryti sąlygas asociacijos nariams kelti kvalifikaciją, gilinti žinias ir praktinius įgūdžius, bendradarbiauti su kitomis asociacijomis, institucijomis, užsienio partneriais. Bendradarbiavimo šalys kasmet organizavo bendrus renginius, kuriuose buvo aptariamose audito metodikos naujovės, pristatomi metiniai audito rezultatai, dalijamasi sukaupta patirtimi.

Savivaldybių kontrolierių asociacija yra Europos regionų išorės audito institucijų organizacijos – EURORAI narė. Asociacijos atstovai dalyvauja EURORAI darbe ir audito srityje įgyja tarptautinės patirties, kuria pasidalija su visais asociacijos nariais. Europos regionų audito institucijos kiekvienoje šalyje vykdo panašią misiją, kaip ir mūsų šalies Kontrolės ir audito tarnybos, todėl bendradarbiavimas su kitų šalių, kitų savivaldybių, Valstybės kontrolės auditoriais yra ne tik vienas iš būdų pasitikrinti save kitų auditorių atžvilgiu, bet ir pasisemti audito atlikimo, veiklos organizavimo ir vykdymo patirties.

Bendradarbiaujame su Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovu Panevėžio apskrityje, kitomis institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis, kitų savivaldybių Kontrolės

ir audito tarnybomis, pasidalijame patirtimi, aptariame dažniausiai pasitaikančius pažeidimus, kitus aktualius klausimus.

Kontrolės ir audito tarnyba nėra tik vertinanti institucija. Naudodamiesi tuo, kad mūsų atliekami auditai yra ir asignavimų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais gerosios patirties (taip pat ir informacijos apie sisteminės klaidas) kaupimo šaltinis, mes stengiamės ne tik įvardinti audituojamųjų daromas klaidas, bet ir skleisti informaciją apie pasiekimus.

Siekdami, kad tinkamai ir tikslingai būtų naudojamas Savivaldybės materialusis ir finansinis turtas, kad kuo mažiau būtų daroma pažeidimų jį apskaitant, vykdome prevencinę veiklą. Seminarų ir mokymų metu įgytomis žiniomis pasidalijame su audituojamų įstaigų vadovais, buhalteriais juos konsultuodami, padėdami išspręsti jiems iškilančias problemas. Kontrolės ir audito tarnybą ir asignavimų valdytojus sieja bendras tikslas – kad Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas būtų naudojami pačiu efektyviausiu būdu, o mokesčių mokėtojams ir kitiems Savivaldybės gyventojams duotų kuo didesnę naudą.

AUDITŲ TIKSLAI IR EIGA

2016 metais atliekant auditus, kaip ir kiekvienais metais, pagrindinis dėmesys skirtas audito kokybei ir rezultatams, siekta, kad kiekviena išvada būtų pagrįsta audito įrodymais. Vertintos rizikos įvairiose srityse, tuo pagrindu rengtos audito programos ir planuota, kad kuo daugiau įrodymų būtų gauta atliekant savarankiškas audito procedūras.

Siekta pagrindinio tikslo – kad audituotų subjektų metinių ataskaitų rinkiniuose pateikti duomenys būtų teisingi, o lėšos ir turtas būtų valdomi ir naudojami nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų. Siekta įsitikinti, ar numatytos kontrolės priemonės laiku užtikrina klaidų nustatymą ir ištaisymą, vertinta įstaigų vidaus kontrolės aplinka.

Visų auditų metu nuolat buvo bendradarbiaujama su audituojamų subjektų vadovais, vyr. buhalteriais ir kitais darbuotojais. Užbaigus kiekvieną audito etapą, įstaigų vadovai ir kiti atsakingi darbuotojai buvo informuojami žodžiu ir/ar raštu apie nustatytas klaidas ir neatitiktis bei teikiamos rekomendacijos jiems ištaisyti.

Vienas pagrindinių Tarnybos veiklos garantų yra viešumo principas. Todėl visos atliktų auditų ataskaitos ir išvados buvo teikiamos, kaip to reikalauja Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio nuostatos, ne tik audituotų subjektų vadovams, bet ir Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, taip pat skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje adresu www.birzai.lt. Nustatyta, kad auditų rezultatų viešinimas skatina biudžeto lėšų naudojimo kontrolę, drausmina biudžeto lėšų naudotojus, sukuria palankias sąlygas rekomendacijoms įgyvendinti.

TARNYBOS DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

Šiandien Tarnybai keliami ypač aukšti profesiniai ir etikos reikalavimai, besikeičiantis darbo teisinių santykių, apmokėjimo, turto valdymo, naudojimo ir disponavimo reglamentavimas, reikalauja nuolat atnaujinti žinias ir tobulinti įgūdžius, todėl Tarnybos darbuotojai 2016 metais dalyvavo praktiniuose seminaruose, pasitarimuose, mokėsi ir kėlė savo kvalifikaciją. Tik šiomis priemonėmis gali būti didinama Tarnybos darbuotojų kompetencija, kuri užtikrina tinkamą audito proceso organizavimą. Šiam tikslui įgyvendinti, įvertinus poreikius, 2016 m. Tarnybai skirta 570 Eur ir panaudota 445 Eur.

2016 metais mokymams planuotos lėšos skirtos darbuotojų audito gebėjimams ugdyti. Per ataskaitinį laikotarpį tarnybos darbuotojai išklausė 62 akademinį valandų mokymų

temomis: „SKAT atliekamų auditų kokybės gerinimas“, „Valstybės ir savivaldybių turto valdymas“, „Sėkminga viešųjų pirkimų praktika, pirkimų problematika ir sprendimo būdai. Viešųjų pirkimų naujovės ir aktualijos“, „Viešųjų finansų valdymas, sprendimų paieška ir ateities perspektyvos“, „Finansinio ir teisėtumo audito metodikos aktualijos. Finansinis auditas ekonomiškumo požiūriu“, „Savivaldybės biudžeto planavimas ir vykdymas. Praktiniai aspektai ir problemos. Naujausi teisės aktų pakeitimai“, „Reikšmingumas atliekant grupės auditą, audito metu nustatytų iškreipimų vertinimas, audito rezultatų apibendrinimas“.

VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

Viešojo sektoriaus rizikos veiksnių stebėjimas ir vertinimas leidžia nustatyti problemas ir grėsmes, tačiau riboti žmogiškieji ištekliai įpareigoja labai atsakingai nusistatyti prioritetus planuojant savo darbą.

Kaip ir kasmet, audituosime darbo užmokesčio sritį, kuri yra reikšminga – darbo užmokesčiui ir valstybinio socialinio draudimo įmokoms skirti asignavimai sudaro didžiąją dalį Savivaldybės biudžeto išlaidų. Kita reikšminga ir rizikinga sritis – Savivaldybės turtas. Ši sritis labai plati, bet, atsižvelgdami į stebėsenos rezultatus, didžiausią dėmesį skirsime ilgalaikiam turtui, jo valdymui, naudojimui ir apskaitai.

Nuo 2016 metų pasikeitus vietinių rinkliavų administravimui, matome riziką šioje srityje, todėl didelį dėmesį skirsime vietinių rinkliavų surinkimui ir apskaitai. Audito procedūras atliksime ir kitose Savivaldybės biudžeto pajamų srityse.

Sieksime, kad Savivaldybės biudžeto lėšos būtų naudojamos efektyviai, rezultatyviai ir skaidriai. Didelį dėmesį skirsime viešųjų pirkimų organizavimui.

Toliau rūpinsimės atliekamo audito kokybe, kurią gali užtikrinti tik aukštos kvalifikacijos, žinių turintys specialistai. Kelsime kvalifikaciją, tobulinsime audito atlikimo metodus. Sieksime būti ne tik vertintojais, bet ir aktyviais patarėjais ir pagalbininkais, skatinančiais viešojo sektoriaus pažangą ir prevencinį audito poveikį, stiprinsime bendradarbiavimą su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, komunikavimą su audituojamais subjektais, Savivaldybės administracija.

Tikime, kad mūsų audito rezultatai paskatins esminius pokyčius ir bus reikšminga pagalba institucijų, įstaigų vadovams priimant sprendimus dėl veiklos efektyvumo didinimo ir atsakomybės principu grįsto viešojo sektoriaus valdymo.

Įgyvendindama priskirtas funkcijas, Taryba deda visas pastangas, kad auditai būtų atlikti kokybiškai, kad visos išvados būtų pagrįstos tinkamais įrodymais, o auditų rezultatai ir teiktos rekomendacijos reikšmingai padėtų gerinti Savivaldybės administravimo paslaugų kokybę bei užtikrintų Savivaldybės lėšų ir turto ekonomišką ir efektyvų valdymą.
